

Pomhaj Bóh!

Sy-li spěwał,
Pilnje džělał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Prez spar měrn
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swěrni džělaš
Wśdny dny;
Dzén pak swaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebes ma
Njech či khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će! F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa żo kóždu žobotu w Ssmolerjez knihiczhčežerni w Budyschinje a je tam sa schtvrťletni pschedpłatu 40 pj. dostacž

14. njedžela po žwj. Trojizv.

Fil. 3, 12—14.

„Dale dži, Zion, w žwětle dale dži!“ tał żo w jenym naszych duchownych thérliusow zyłej bědžerskej zyrkwi pschiwoła, tał ma niz mienje tež rěkaż w kóždeho křesćijana žiwjenju. My wschak tež spěwam: „Wo stań stej, luba duscha, wopomn žwěru, hdże ty žy“, ale stejo wostacż masch tola jenož k temu, so by rospomnił, hacž žy hischeže na prawym puczu, a je-li so žy wostupił, so by bjes kondzenja sažo na prawym puczu žo savoročił. My tež spěwam: „Kak sbóžym žym, hdž wot poczjuju, mój Jezu, w twojej luboſći“, ale tajke wotpočowanje dyrbi nam tola jenož k temu žlužiež, so býchmy nowych možow nabhywsc̄i spěchnie dale krožili k wjetšej dołonjanosc̄i, wotyknjenemu njebeskemu kónzej napšcežo. Pschezo křesćijanstwo njeje žadny léní wotpocžink, tež tu rěka, haj runje tu: „Hłowu žběhač a niz lehač! Dale, jenu dale do předka!“ Haj, dale we žwyczeńju, dale w sapřečzi žebje žameho, dale we wérje, dale w luboſći, dale w sczepliwoſći, dale we wšichc křesćijanskich pocžinkach, s krótką: dale na puczu do njebež! to je, schtož žwj. Pawoł dženža nam pschiwoła.

Křesćijenjo, dale do předka na puczu do njebež!

Schto žlužha k temu? Pschede wschem: so bých my wot Křystuža s apřichijecži býli. Čłowjek, kažži je s pschirodženja, njeſnaje ani tón wotyknjeny kónz, ke kotremuž je powolaný, ani tón pucz, kotrež k njemu wjedže. Wocži stej jemu hischeže sapřichytej, jeho pucz je hischeže tamna rumna droha,

po kotrež žwětne džecži s hromadami žahaju, s wopředka hischeže se žmějatym wobliczem psches selene luki, na požledku pak se sthſtym sadwelowanjom do wěczneje nozy. Hdž by tu něko žadyn njebył, tiž by żo žmilił, žadyn, tiž by tu wbohu duschu s teje knicžomneje žlužby wumohl a ju „pschiwiedź na tu prawu mjeſu“, by tu s žyla njebył ani žadny sapočatz křesćijanſkeho žiwjenja ani žane pokražowanje w nim. Ale Bohu budž wěčny džak, Křystuž je tudý, wujednacž ludy, a tał wěšeje hacž je wschitko na tym ležane, so my Křystuža sapřichimnem, tał wěšeje żo to předy stacž njemóže, dónž my wot Křystuža sapřichieži nježbym.

Sapřichiyat bycz wot Křystuža, to je to najwjetſche a najwožobnijche, schtož móže čłowjek žhonicž we žwojim živjenju. Pawoł to wot žebje wobžwedeži. Wón praji: „Ja honju sa tym, hacž bých jo sapřichiat, ja kó tež ja wot Křystuža Jezuža žym sapřichiaty. Wón tu spomina na tamny džen, hdžez bě na puczu do Damaska Křenjewa ruka żo s njebež ja nim wuspřestrěla, jeho sapřichijata a k žebi doczahňila, so by jeho wot něka nihdy wjazdy njepruschežila. Wot teho čzaža czujesche wón żo s njevidomnymi swjaſkami na žwojeho Křenjeſa swjaſtanym. To bě tón wulki džen Pawołowego wobroczenja. Wěšeje, tajke smutskowne pschemenjenje a pschewobroczenje njeſtanje żo pschezo tał na jene dobo a na tajke nadpadne waschnje, Boh ma jara wschelake pucze a čžažy a žredki k wobroczenju čłowjekich džecži, ale to, na ežimž je pschi tym wschitko ležane, njemóže żo nikomu spuscheži, dyrbi żo pola kóždeho namakač, njeinužy, so by duscha sapřichijata była wot Křystuža. Schto pak to něko rěka: sapřichijat bycz wot Křystuža? My prajimy druhdy: „Ja žym sapřichijat“ a měnimy s tym:

to abo tamne je mje hukoko hnuško, je mje mózniye pschewsko. Ssylnijsko dýžli herak biye nam tehdý wutroba, hlož tchépjeze, wóčko hylsuje. Ale tajke mjeħke hnucza a facżueża, kajkež dýž a dýž bo kózdeje człowiſkeje wutroby mozuja, hisheže dawno to njeſku, wo čimž jowle tón japoſchtol ręczi. Ty hnano nje-móznej njeħnuth hladac̄ na wobras teho, kiz něhdý zyle bjes wiñ a tola tak sejčepslinje tam k ręčanju czechniſche jako cžiche jehnjo a tola tež jako kral luboſče na kschizu wiħasche mjes njebjeħami a ſemju k wumoženju ſhubjeneho ħweta — a ſchto dha tež moħl bjes cžucza wostac̄ pſchi tajkim wohladanju? — ale hdýž dale njeħsħidżes, hac̄ jenož k tajkemu żelbježu, ſapſchijath wot Jeſom Chrysta ty hisheže njeiħi. Abo hdýž bo tebi w ſchipihelu Božego ħlowa twój hrēch pſched wocži staji we ħwojej zykelj hroſnosci se wſchém żałožnym poſležom, kotrež wón pſchitwiedze na ħlowu kózdeho, kotrž bo jemu ſa wotrocžka poda, tehdý drje rži a tħeġipjeze twoja wutroba, ale hdýž ty nět ſaħo prjeż džesħ a ſabudżeħ, kajki bëſħe, ſapſchijath wot Ħenjeſa Jeſuha ty hisheže njeiħi. Abo ty kiz mēl frudne ſhonien; cžiniż, cžejkje njebožo je eż-ze potrjeħi, wójna je kraworne wopory wot tebje žadaħa, a nět kiz taħ poražen, taħ rosmleħ; ale hdýž ty we wſchém tħim twojeho Sbōžnika pytaži luboſez njeċċuijesh a jeho ħvérny paſtħekti hlož njeħħiſħi, ſapſchijath wot Ħenjeſa Jeſuha ty hisheže njeiħi. K temu ħluscha wižaž. Schto dha?

K temu ħluscha, ſo my kaž ſi njewidomej mozu niſoranti ſastanjem na pucžu naſchego žiwingenja a ſprawnje bo ūhami pſchepytam; k temu ħluscha, ſo pſches Božu hnadi k temu ſpō-nacžu pſchiħidżem, kaž ūhami wot bo niež njeiħm a nje-mózħem, ale ūħm ſhubjeni, je-li ſo nam ſi wyħska, pomož njeħsħidż; k temu ħluscha, ſo prajeż wuknem: „K tebi bo woħlam ſi hukiby”, a potom ſhonim: „Mi je bo ħmilnozej dojsta”; k temu ħluscha, ſo nowy Duch na naž a do naž pſchiħidż, ſo bo ſi mož k temu Ħenjeſej Jeſuha czechnijeni cžiġiem, ſo njeħamn njež wiedżeż, kħiba Chrystuha, teho kſchizowaneħo, ſo naſcha wutroba bo hori ſi plomjenjom teje luboſče, kotrež ħlubi: Luboſč, ja bo poddam eżi, twój ħazu wostac̄ wobstajnje. To rēka, wot Chrystuha ſapſchijath bħeż.

Kaž je ſi tobu? Ssy wot njeħo ſapſchijath? Husto doſč je wón ħwoju ruku ſa tobu wupſchestrēl. Na ħwathym mēsež abo w cžiħej komorżi, na pucžach twojeho powołania abo wjegħor po wobżeżnoſci džekaweho dnja, pſchi cžitanju dobrigh knihom abo pſches wutrobie ħlowa a napominanje ħvérneħo pſchewżela, we wjegħelu a frudobje, na kħoroħażu abo pſchi wot-tewrijetħirot wħod, tu wſchudżom je wón ħwoju ruku ſa tobu wupſchestrēl, ſo bħ tež tebje ġebi ſa rubjeñtво wſaf. A njeje ſi wójnu tež ſa naſħiż zyħi ludi tajki džen pſchiħot kaž tam ſa Pawoła pola Damaska, tajki cžaħ, hdżeż Ħenjeſowa ruka ſi njebjeħ dele pſchima do naſchego luda, hac̄ bo jei radži, jon ſapſchimħeż a k ħebi cžaħħiheż, hdżeż w hrimanju wójniſkih nje-wjedrow jeho hlož bo nad nami ħlyħeż dawa: Daj bo na-nam'kac̄, daj bo nam'kac̄! Präj, kiz bo dał ūnamakac̄? Abo kiz jemu hac̄ hem pſchewzo ſi pucža ſħok? Stejixi hisheže naſdala? O njevobaraq bo dlieje a njeħomdż bo! Daj bo Chrystuha ſapſchijec. Präj: Sapſchimni naž, o ħlodi k Jeſu, wiedż naž ham tón prawi pucž; kaž my zuſbriz tu kħodżież dyrbim, to ham naž wuċċ; daj, ſo ħwajte wohladanu a bo ſaħo njeħrōcza-my. (Khērl. 147, 8.)

Ale k tajkemu do p̄redka kħwatanju ħluscha njerodżeljnje tež to, ſo bħi m̄i poniżni ħi spōnali, ſo hisheže nje-żm̄i sapſchi ħieli. Nicžo njeje, schtož mōže nam bōle ſadżewac̄ na sp̄eħħniem dalekrožjenju, hac̄ ta horda myħbl, jaħo bħi m̄i hijom dokrózili, hijom wſchitko ſapſchijeli a dozpili, jaħo bħi nam

niežo wižaž trjeba njeħylo a my hijo dokonjeni byli. Precž i kajkež hordosču! Hladaj na Pawoła! S nim b̄e żo wjetſche a hukobsche pſhemienjenje ſtaħo, hac̄ ſe żanym druhim; Wón je w noži dželak a cžerpit w Ħenjeſowej ħlužbie, dýžli wſchitħu druh. A tola wón tu wot ħebje wuſnaje: „Niz jaħo bħi to ūħame hijom ſapſchijat abo hijom dokonjanu byli; ja żo ūħam hisheže njeħderżu ſa teho, ſo bħi to ūħame ſapſchijat.

Schtož hemi my prajeż? Hdże je naſħa dokonjanosč? Kaž je pola naž napſchikkad ſi pōsnacžom naſħiħi hreħhom? Haj wiħħaf, na druhih wiđżiñ hnydom jidu ſmylli a brachi, ale kaž wjelle ſamolwov nimam k ruži, hdýž Boži ħlowo abo naſħa ħwēdomjo naſħe hreħi ħwari! A kaž je ſnaſħej wēru? Kaž ħlaba je husto, kaž njeħobstajna, kaž bojaſna! A naſħe wiċċedne ūħodżenje — cžiñim dha woprawdżi wſchitħo, schtož je nam cžiñiż porużjene? Kaž wjelle ſkomdżenjow, kaž wjelle pſchestrupjenjow w ħlowach, myħħal a ſkutħi, kiz pſħecziw nam ħwēdeža. Duž prjeż se wſħej hordosču, kiz je najwjetſche ſpinadlo, ſo dale njeħsħidżem we ħwiegħenju! S hordosču njeje jenož wjelle jandżelow padnilyo, ale tež hijo wjelle wērja-żiex. Woni hladachu na ħwetnejne džeżi a pſchitrunaħu ħwoje ūħodżenje a ūħadżenje ſi jidu ūħodżenjom a ūħadżenjom, a farisejſka hordosč pocħa bo sbħeħaq w jidu wutrobie a ſakoleba jidu do spanja. L-oħi, dale pucżowac̄ do njeħħiſkeho Ziona, bëſħe jidu ſaħħol. Präj, luba dušħa, cžiñ to hinal. Wſħedni ġebi wobħladaj ħaſni ħwojeho Boha, kaž je nam Jeſuž je wu-kladawak we ħwojim pređowanju na horje, wiċċedni hladaj na ħwajte wopixmo twojeho Sbōžnika a na wubudżowaze ſnamu taħi wjelle ħvérniex pucżowarjom a bēdżerjow Božiex wot japoſchtofiski cžaħżi hem hac̄ na dženħniſhi džen. Potom ſpō-najex, kaž wjelle czi hisheže pobrachju, schtož ty dyrbiak bħeż a schto woprawdżi kiz, potom budżex ſroshmiż, ſo kſħeſčijan na ſemi żenje hotowu njeje, ale ſo ma ſtajnje roſč a pſħibjerac̄ w hnadej a pōsnacžu Jeſom Chrysta a we wſchém dobroħiġi ūtutku, ſo Boži džeżi tu na ſemi nihdy njeħdowu kunu, hdī bħi runje tež najwħihsħiše l-ħeta dozpil. Potom ſroshmiż, kaž mōžexx tamni starx biskop pſħecżelej, kotrž b̄e jeho wjeho wobras proħġi, piżżej: „Kotry czi dyrbiu pōħlacz? Hla, starx cžiħojej je pſħejara hrošni a nowi njeje hisheže hotowu.” Wón tež pola żaneħi mjes nami hotowu njeje. To dyrbim poniżne ſpōnacž, cžemix-li dale pſchiñiż na pucžu do njeħħi. Duž wſchitħe ħiżżeġ rostorħajcie a schtož waħm na tħim bēdżenju ħiżżeġ ūħadżewac̄; aħi poħwatajcie a njeħomdżiżu bo na pucžu! Prjeż falsħiñi wotpoċċi k wħsħo, schtož waħi bħi ūħadżerżato. Prjeż ħwiet! (Khērl. 147, 5.)

Do p̄redka na pucžu do njeħħi! K temu ħluscha na po-ħledku, ſo bħi m̄i ſi nje wu ſta mazzej ħi wernoseżu ſi wott-hi njenħi k onzom honili. Taħi je tón ħwathym japoſchtol cžiñi. „Ja honju ſa tħim, hac̄ bħi ja ſapſchijat”, wón prajeż a poħaġe nam potom, na kajke waħħiñi wón to cžiñi. „Ja ſapomni, schtož ſi poħleda je a honju ſa tħim, schtož ſi p̄redka je”. Majprjed: „Ja ſapomni, schtož ſi poħleda je,” Wón mēni ſi tħim, schtož je wón na pucžu ħwiegħenja hijo dozpil, schtož je bo jemu w ħlužbie teħo Ħenjeſa hijo radži, schtož je wón ſi Božiex hnadi hijo wħsħo cžiñi k dokument. To wſchitħo leži nět k ūħadżenju njeħħo, pſchi tħim wón bo dale njeħadżerżi. Cžiñ twi taf, njeħi spodobanje ham na ġebi, njeħbda taħbi ħo ūħam ſe ūħam ſpokoġom. Sapomni, schtož ſi poħleda je. A hisheže něħħo ħiżżeġ tón japoſchtol ſi tajkemu ħlowom nam prajeż: Swieth ħiym wopuſħeżi k ſi ħwetom bo wižaž njeħoħħad. Taħi cžiñi tež my, niz kaž ħotowa żona, koterž bo wohladawasħe ſa Sodomom, abo kaž iħraeħi džeżi, kiz ħebi wrċċo żadaħu do Egipto, kħadha, hdżeż bħeħu ħedżeli pola hornżow miażza. Schtož ħwoju ruku k pħuhej

pschičkoži a woħlada ho na sadu, njeje pschihiotowanu t' Bożemu kralestwu. Duż njech też pola tebje rēka: Ja sapominu, schtož s poħleda je.

„A steju ħwēru sa tħim, schtož s priedka je, ja honju t' temu wottħljenenmu kónzej, sa tħim darom, kotrigh pokaże to njeħbejse powołanie w Khristużu Jeſużu.“ To budiż też tħwoje heżlo. Stej ħwēru sa tħim, schtož s prijóðka je. Wopomni, ta' wjelle eżi hiċċeżi pobraħħi, kajki wulki pucż masiċi hiċċeżi psched hobu, kajka krafna króna na kónzu twojeho bēha na tebje czafa. Wolaj ho t' temu ħenjesej wo pomoz a poħiġnijus ho na ħwōjim pucżu se studniczzi Bożego ħlowa a sakramenta, a ta' ho u ħenjesowej moži do priedka t' wottħljenenmu kónzej, sa tħim darom iċċeżneje sbόžnoſċe.

A wiesi dha, eżiho dla dyrħim ta' honiež, ta' khwatač hjas komdženja? Ach, eżiż khwata też. Psches wotegħnjate pola duwajju hiżo naħximne wċtri, a prijedi hacż ho doħladas, je też naħximna twojeho žiwenja pschiċċla, wjekċor a noz, hdżeż nicho dżelacż njemόże. Khwila je kuscha, njeħomdż ho, dušħa! Duż, wi Boże dżeczi, wi bēdżerjo wo tu njeħbejku krónu, do priedka, dalek dopreitka na pucżu do njeħbej!

Hamien.

Schto t' temu ħlusħa, so bħdu nashonjenja w žiwenju nam se żonħowjanjom byle.

— Luk. 17, 11—19. —

Ħlòk: ħenjeż, ja kym sħekko ħladač xc.

Do Jerusalema czeħħni

Jeſuż psches kraj ħuħodni;

njestupa pa'k nimo ġenje,

hdżeż je czeż-za frudobu,

ale kmilenu chze jeho

ludżom pomhač s'horja w'sħeħo.

Hdiż ho sblizziż t' městni bēsħe
jenem, tam setkachu
jeho bējni, kotrighż dżelacż
żaloseż jom' psches wutrobu;
dżelacż wuħadni to bēħu,
kotiż ħlòk ħwōj poħbżebu.

„Jeſu, Miſħtri luħowani,
ħmil ho tola nad nami!“ —
A ħenjes pomhač nusorani
faċċuwa ho w kmilnoſċi;
wuħladawħi jidu t' nim dżelacż
ħlowo, kotreż woħsbożejhe:

Djeże a ho pokasajeże
mēsħnikam po pschiċċi!
Dżač a czeż-za pa'k Bohu dajeże,
ja scże wuži-wobdżeni! —
A ho sta, hdiż wotħal dżelacż,
wueżiſſeni ħmxdom bēħu.

Jeħdiż ho pa'k wróċi jeno,
wuħtrowen t' Jeſużej,
Samaritiski to je; mieno
jeho hewaq snati njei'.
S ħloġom wulkiem khwalesħe
Boha, — pōsna l-jeħo je.

Jeſużej ho spodobasche
psched nim pokorjejo ho
a ho jenni dżakowasche
panuši na woblieżo.

Tola khutnej ħenjes ho dżitva,
so je cżrjoda njeħda.

Njeje dżelacż wuežiſſenji?

— Hdżeha fu eżi dżewjecżo? —

Njeje dżelacż wuštrowenji?

— Iekar Jeſuż prascha ho.

Njeje hewaq żadni t' Bohu
wróċo s dżakom nam'lač droħu? ! —

A ħenjes t' dżakowinem dżelacż
zużobniżi mielostnej:
Stan a dži! — eżi wuštrowijsi
twoja wera wopravdix.
— Widżecż tu je, schto dže ħlusħa
t' temu, so je czerstwa dušħa.

Pomjat k' dobri fa wissi bēħi,
kotreż psħetrač dħrbjachm,,
je nam nusnij; — Boże ħlēdy
fu, tiż w horju wiżżej,
Bōħ naħi njeħapomni ġenje?
ale jenak t' ħebi czeħħni.

Boże d o b r o t h też ħwēru
wobkhawajm w pomjatku!
a ħej poħiġnejm w ġeru,
hdiż Bōħ czeħħni s' mielosżu! —
Też p r j o d t' w s a c z a spomjatkujmh
Dor be ħej, — dżač njeħlutiżu!

Lipſicjanski profeżor theologie Gregorij.

(Skonċenjenje.)

Hdiż bēsħe Gregorij do wójka fasṭupi, ho najprijed w Lipſku muwuxżiwasche, bu 9. oktobra 1914 dżelacżni a 27. oktobra podwixx. Hdiż mjejjhe khwile, cżita'sihe w universiċi pōndżelu wot 6—7 hodžiñ w ħwōjek jednorej uniformi. To bēsħe wobras, tiż w'sħiħi kliem pohnuwasche. Skonċenjenje dopjelni ho też jeho żadjanje, hobu do pola pschiċċi. Hacż runjeż psħeżo wħiċċi jeho wróċiż dżerżachu, dokejż jeho woprowaċi njeħħadhu, tola dozpi, so kħmēdżiċi w frinċe hobu wojowacż. Woxawasche hobu psched Reimsom, pola Fresnes, Vitry a Courch. Njejnajiżiż ġaneje bojoseż. Hdiż bēsħe żana patrouilla wukonjeż, ho ħmxdom samolwi. Dosta ja ħwōju khroblożiż a ħwōje psħeż-kladne sadżeżenje żeleñi kħiż 2. rijadownie a Vjedricha Augustowu medallu; bu skonċenjenje leutnant a dosta Albrechtowu rijad s' mjeċċomaj.

Też we wojni je Gregorij po ħwōjim jednorūm waqtnej ġiwil bħi. Njeje ani wina ani piwa ani kħofeja piżi, njeje kurri a żaneho mjaħxa jiedi. Pola wojaħek ho mjaħxa psħeżo do jidże miftihs rēsa a ho s' njei hromadżi war. Gregorij stajni psħeżo mjaħxa wubħiera sħeħa a je ħwōjim towatħiħam dawwasche. Leħoddha jeho druhx wuħmēschawachu. Ras Gregorij shromadżi mu offiżierv, do kotrejż b' psħeprprosħi, s' eżiha wopušċeżi, ja lu ħebi s' nim „ħniw ġort“ dowvoli. Wieso ho też husto ja lu wixxidni wot wħiċċi generali a wjerċiow pocċeċ-

waſche a pſcheproſchowasche. Najſbožowniſchi paſ ſo ežujeſche mjes kwojimi wſchědnyimi wojaſami. Tym klužeſche jako dobrý towařſch. Nehańbowasche ſo najnižiſche klužby. Dyrbju myſlīc na kluwo Jeſuſzowe (Lut. 22, 27) „Fa paſ kym mjes wami kaž klužobnif“. Hačzrunjež mjeſeſche jako wýſch klužobneho, ežinjeſche tola najnižſhu klužbu ſpěchňje ſam. Ofiſizerſtwo běſche jemu pſchi pomhanju a kluženju zylo wícho jene. Kaž hewaſ tež jako offiſer kwoju jiſtu rjeđeſche, kwojí boru wučiſeſche, kwojí karau a kwoju wodowu bleſchu pjetnjeſche. Se kwojim klužobnifom ſa jenym blidom hromadže wobjedowasche. Kaž bratr na jeho kwojibnich naležnoſčach a staroſčach džel bjerjeſche.

Jara ſo wježeleſche, hdyž něhdje pſched njeſcheczelom vegetarianara (mjažo njeſedžaže) trjechi. To hebi hnydom do kwojeho dnjovnita, kž tež jako wojaſ ſwěru wježeſche, ſapiša. Hdžez jenož běſche jemu móžno, živjeſche ſo ſ ſeleninu, ſ plodami a worjehami.

Jako wýſch dosta Gregorij nadawſ, ſo wo prawo wojaſow starac̄. To tak derje wobstarasche, ſo jemu ſkoučiſje nahladniſtwo na džecac̄ pohrjebniſčem ſtoverichu. To běſche něchtſto ſa njeho. S wulkej luboſežu ſo wo kózdy rov starasche. Hdyž mjeſeſche ſo něchtó murhež a do doniſtý domjeſež, to ſwěru wobstarasche. Nebojjeſche ſo najzaſtoſtiſhich napohladow; ſa njeho běſche ſmijerež wſchitke ſtrachi ſhubila. Rovn w fronte ſe lažachu a tehoodla husto do ſmijertneho ſtracha pſchiňdze, ale njeſnajeſche bojoſče. — Mjeſeſche konja, dokelž běchu pohrjebniſče jara wotležane. A ras ſplóſhi ſo jeho kón, Gregorij padnū tak njeſbožownje, ſo hebi koſeno czežko wobſchodzi. Dyrbjeſche ſo we wójniſkim lažareče ſekowac̄. Dokelž běſche jeho klužobnif na dovoſení, běſche 7 dnjow doſlo we kwojey komorzy zylo ſam. A mjes tym njeſcheczelio ſyli krajinu ſ czežtini granatami poſteſlowachu. Druhi džen jutrow bu dom, w kotrym ſe lažeſche, ſ granatu trjechen; džel granatu jeho czežko do života ſrani. Nebojjeſche móžno, jeho živjenje ſběrjeſež. Měrnje a bjes boleſzow hido wječor teho ſameho dnja wužny. — Škowachu jeho na pohrjebniſče w Billers devant le Thour.

Ti dny po jeho ſmijereži paſ Lipſčanske nowiny jeho ſmijerež ſ tuthmi kluwami wofſewjachu: „Město wožebiteho ſdželenja. Caspar René Gregorij, profeſor na Lipſčanské univerſicze, je w boju ſa němſku wéz 9. aprileje 1917 padnū. Jego kwojba nježmě žarowac̄, ale dyrbi ſo wježelicž, ſo w Voſy wotpočuje. Šsobuželne wopryt ſo ſ džakom wotpočaža Praji wſchitkem pſcheczelam a ſnatym Voženje a na ſaſkomidzenje. Tutu nauwěſč je ſ wuwſacžom wofſewjenjow wo cžoſu a ſmijereži na dnju 27. augusta ſam piſal.“

Jeho general wěnovaſche jemu tute ſjawné Voženje: Na druhim dnju jutrow namaka pſched njeſcheczelom ſbožownu ſmijerež leutnant atd. Caspar René Gregorij, ryečeř atd. Po rodze Amerikanski, po wutrobje a ſmijelenju ſyly němſki muž, ſaſtupi pſchi ſapocžatku wójny do wójſka. Wot junija 1915 ſem ſ kótkim wuwſacžom w poli, ſ wjetſcha w hrjebjach pſched njeſcheczelom, běſche ſ pſchiffadom nježebičiwiſeže a njebojoſče. Nejſprózniwje kluždomdžeſacžlētym mlodženزو wutriechi, klužtý pſchiffad dopjeljenja pſchiſtličnoſče. Wſchitke ſobuſtaſh divíſije wobžaruja. ſmijerež tuteho ſwěrueho towařſcha. Czeſc jeho wopomujecž!“

Tež universita wěnovaſche jemu czeſčaze kluwa. Najžiwiſchi mothlož paſ namaka jeho ſmijerež w cžažopřižach. Wjazh hac̄ 200 nowin wſchitkif ſtronow, wot konſervativneje hac̄ do ſozialdemokratiskeje jeho we wobſchernych naſtaſkach czeſčachu.

Šsobužba paſ džakowasche ſo ja wſchitku luboſež, kotrež je ſo jejnemu rjelej dostała, ſ tuthmi kluwami: „Bohate pſchi-

póſnacže a wulka luboſež, kž je ſo naſhemu lubemu ſemrětemu Casparej René Gregorijej, profeſorej pſchi univerſicze a dobrowólnemu ſobuwojowarzej we wójſku, wot jeho pſcheczelom we wſchitkif ſtantach dostała, je naž w tutých čežtich dnjach ſběhnyla a njeſla. Tajku čzlowiſku dobrotu ſ nami doživiež, by jeho ſbožowneho, džakowoneho a ponižneho ežnilo. Prajmy wſchitkem, tež w jeho mjenje ſa to najwutrobnischi džak.

Tež my ſſerbia čzem ſo wježelicž nad tutym wutradnym čzlowjeku. Kaf krafuji je wón kwoje živjenje wjedl a ſkonežit! Wón běſche evangeliſki Franiſkuſ! W kředžimy wěkach bych u jeho ſa ſwjatého pomjenovali! My čzem ſo Bohu ſa to džakowac̄, ſo je nam tajkeho muža daril, w kotrym ſo Boži Duch tač rjenje wofſewja. Nejch naž Gregorij wucži, kaf many naſche ſwonkowne živjenje po Božej woli ſarjadowac̄ a wobknježiež.

Wójna a měr.

26. augusta. Pſcheczo ſažo a ſažo pſchima njeſcheczel ſ napjatej možu ſtejſhce naſchich wójſkow, kotrež ſ wutrajiſoſcu a ſ khróbløſežu ſo bědža, tola w njeſcheczelſkif krajach daloko nutschach ſo bědža to bědženje, kotrež běchu naſchi njeſcheczelio ſam do kraja, nam na naſche hona, do naſchich wžow a mětow pſchinjeſč chyli. A ſu-li naſche wójſka njeſcheczelam kruh jich roſtſelaneho, roſvýteho kramneho kraja pſchewostajili, kaž w poſledních dnjach, ie ſo to ſ dohladniwym wobliczenjom naſchich wjedniſkow ſtało. Tu domach wſchaf tajzy, kotsiž to hinač wukladija, haj ſu tež tajzy, kotsiž ſo ſam ſo kwoje živjeńicžo hido boja! A tola, by-li Hindenburg tamne ſuſki njeſcheczelſkeho kraja ſdžerječ chyli, woprujo w křawnym bědženju ſynow naſcheho luda, ſichto bych u to tajzy potom haſle prajili a wjedželi!? Budža-li tute ſkwarne bitwy wutorhmež naſch lud ſ jeho wulkej ſiſkoſež, kotrež ſ teho naſta, ſo ſ nami derje ſtejſe na bitviſežach, a ſwołac̄ ſ ſwěruemu ſobuwojowanju kózdeho na tym městnje, kotrež je jemu pſchi poſkane, budža wone ſ wulkim ſhnowanjom. Nejſroshytiſi paſ naſch lud tutón ſylny hlož, a nejſhrabali ſo ſ ſwěruemu dowojowanju, ſežini wón ſam hebi tutón cžaž a tajke podawki ſa njeſbožo! Hdže paſ je tón, kotrež by to chyli!?

Šblifka a ſ daloka.

Něchtſto ſ wójniſkeho ſaſtaranja: Město Barlin ma na $2\frac{1}{2}$ milijona wobydlerjow. Byli kózdy wobydleř na tħdženj jene jejo doſtač ſyrbjal, — a my na kraju njebudžem ſe pſche ſyrmeež, ſo je to pſche wjele! — by jich runje licžene, 50 kroč $2\frac{1}{2}$ miliona jeji na ſeto trébne bylo. Wobližtſhli wunoſch ſur tak, ſo kókoch 50 jeji mob ſeto ſnježy, trjebaſch $2\frac{1}{2}$ milijona ſur, telko maſch tak něhdje hromadže na 100,000 burſkich kublach. Potajkim, jeno ſo by kózdy wobydleř Barlina na tħdženj možt jene, prajmy jene jeſko doſtač ſyrbjal 100,000 burſkich kublach wot ſwojich $2\frac{1}{2}$ milijona ſur na kókoch ſnajmjenſha 50 jeji wotedač. Na khorých a hewaſ potrjebnych neje pſchi tym tež wjaz hac̄ jene jeſko ſiſeene. — Rosponniſhli hebi tutón jedyn pſchikkad ſ wójniſkeho ſaſtaranja, ſeſnajech tak nekak ſdaloka to hořeſe dželo, kotrež je naſcha wſchitkem dokonjała a hiſcheze dokonja, a ſo nježiwaſch, ſo je wot tebje, byli ratař abo hewaſ na kraju, žada tež něchtſto ſa ſežiwenje tħch milijonow naſcheho luda wot teho wotedač, cžehož maſch, po tutej měrje měrjene, jara wjele.

Samolwity redaktor: ſaraf W y r g a c ř w Nožacžižach.

Ssoburedaktor: ſaraf M r ó ſ a ř we ſupoji.

Cžiſhceř a naſkadniſ M. S s m o l e ř w Budhyschinje.